LIETUVOS ENERGETIKOS TRANSFORMACIJA: IŠŠŪKIAI IR GALIMYBĖS

Energetikos viceministras Egidijus Purlys

2020 m. vasario 20 d.

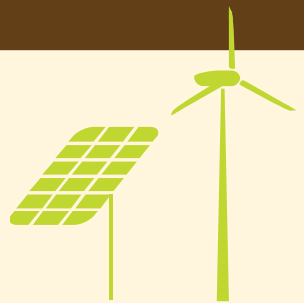

ENERGETIKOJE IR ES POLITIKOJE VYKSTA ESMINIAI POKYČIAI

European Commission - Press release

Historic climate deal in Paris: EU leads global efforts

Paris, 12 December 2015

IRENA: Global Renewable Energy Prices Will Be Competitive With Fossil Fuels by 2020

The International Renewable Energy Agency calls it "a significant shift in the energy paradigm."

EMMA FOEHRINGER MERCHANT | JANUARY 16, 2018

European Commission - Press release

Clean Energy for All Europeans – unlocking Europe's growth potential

Brussels, 30 November 2016

Climate Changed

Fossil Fuels Squeezed by Plunge in Cost of Renewables, BNEF Says

By Jeremy Hodges
2018 m. kovo 28 d. 15:17; GMT+3

ENVIRONMENT

EU agrees 32 percent renewables target for 2030

Renewable energy costs hit new lows, now cheapest new power option for most of the world

Phil Dzikiy - May. 29th 2019 2:54 pm ET @phildzikiy

EU leaders to back carbon neutrality 'by 2050', come up short on final deal

By Sam Morgan | EURACTIV.com 2019-06-20

ES ENERGETIKOS SĄJUNGOS TIKSLAI IKI 2020 IR 2030 M.

2020 m.

- -20% ŠESD
- 20% AEI
- 20% EE
- 10% Sujungiamumas

20% finansavimo programose KK 2014-2020

2030 m.

- ≤ -40% ŠESD
- ≥ 32% AEI
- ≥ 32,5% EE
- 15% Sujungiamumas

ES ATLPS -43%
Apima elektros/ energetikos sektorių ir pramonę, aviaciją

Ne ES ATLPS -30%

Pastangų pasidalinimas -9% LT
Apima kelių transportą, pastatus, atliekas, žemės ūkį

LULUCF „no debit“ taisyklė

- EE direktyva
- Pastatai
- Eko-projektavimas

NACIONALINIS KLIMATO IR ENERGETIKOS PRIEMONIų PLANAS

2030 M. ENERGETIKOS TIKSLŲ PASIEKIMAS

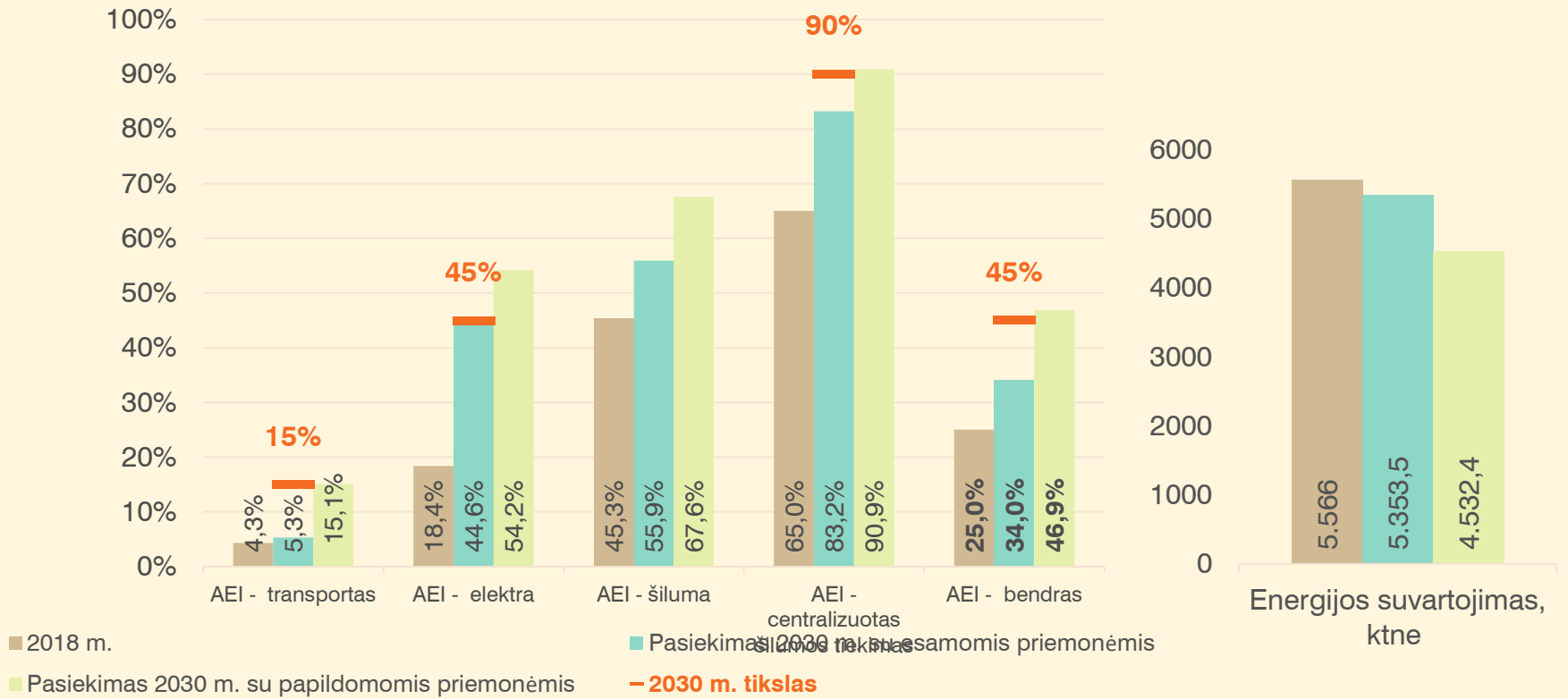

ŠESD PASISKIRSTYMAS PAGAL SEKTORIUS

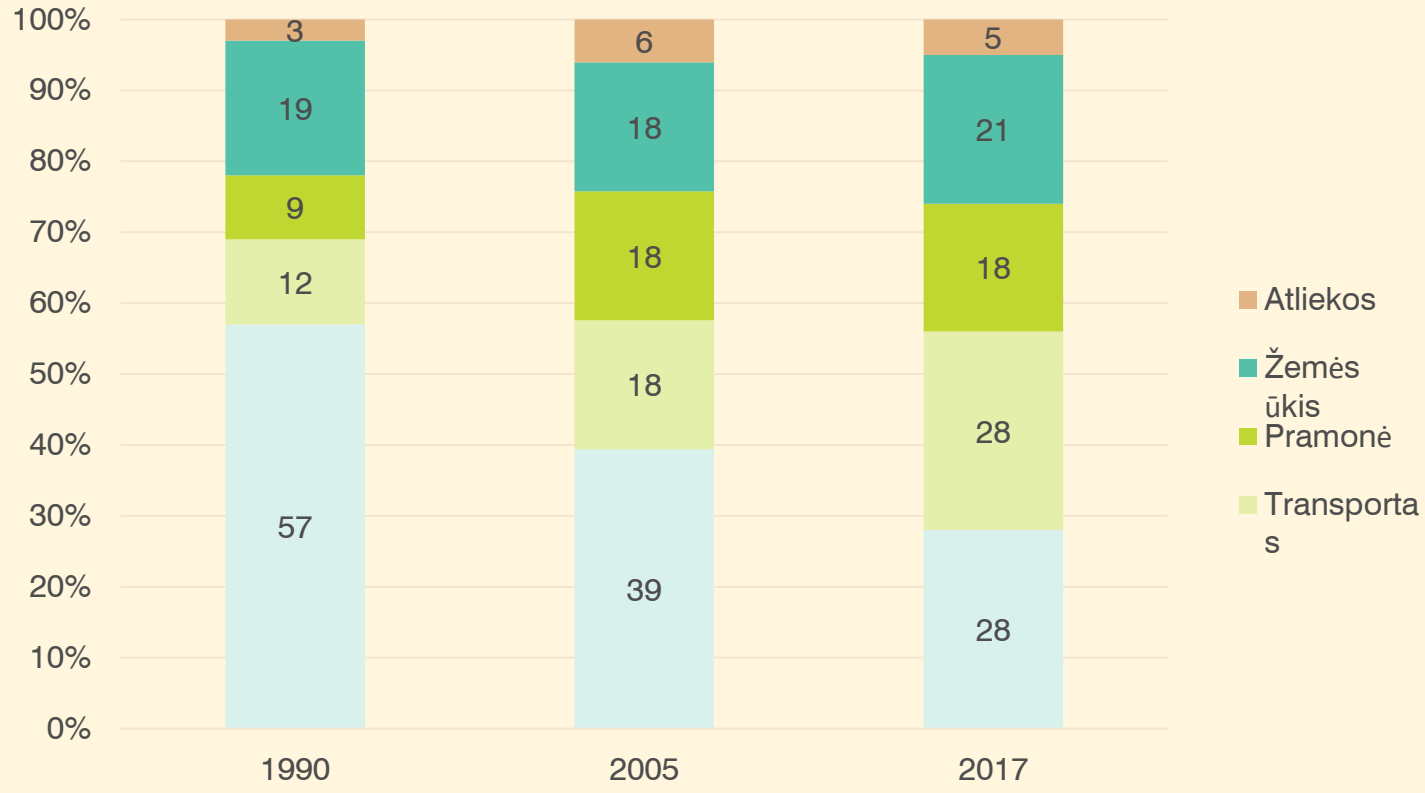

ILGALAIKIAI LIETUVOS ENERGETIKOS TIKSLAI

	2020	2030	2050	
Atsinaujinantys energijos ištekliai galutiniame suvartojime	30%	45%	80%	
Elektros energijos gamyba Lietuvoje	35%	70%	100%	
Gaminančių vartotojų skaičius	34 000	500 000	750 000	

ENERGETIKOS TRANSFORMACIJA

Centralizuota

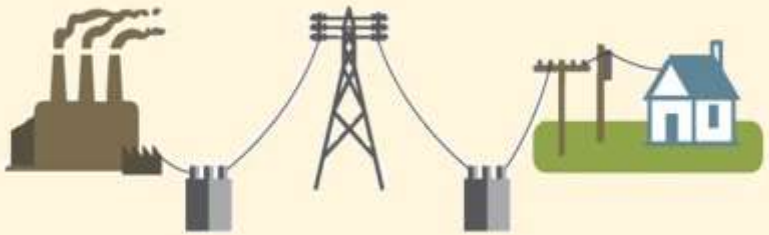

Decentralizuota

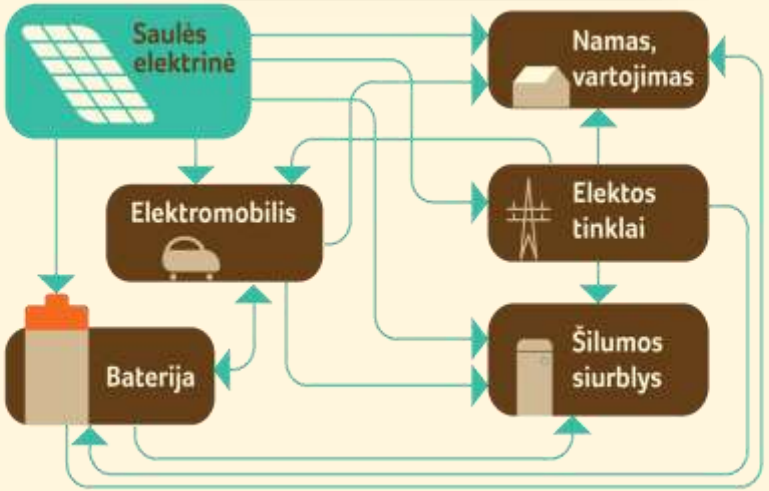

SITUACIJA ATSINAUJINANČIŲ ENERGIJOS IŠTEKLIŲ SRITYJE

2020 m. 30% suvartojamos energijos bus žalioji

2020 m. tikslai buvo pasiekti jau **2014 m.**

Pirmieji ES parduodant AEI perteklių (Liuksemburgui)

Vėjas: didžiausias elektros gamybos **šaltinis**

550 MW galia
180 elektrinių
27 parkai

13% Lietuvos elektros poreikio 2019 m.

Šaltinis: Lietuvos vėjo elektrinių asociacija, „Litgrid“

AMBICINGA ŽALIOSIOS ENERGETIKOS PLĖTRA

Konkursai žaliosios energetikos vystymui – nuo 2019 m. rugsėjo

2x daugiau elektros iš atsinaujinančių išteklių per ateinančius 6 metus

30% sumažėjęs elektros importas

Technologiškai neutralūs aukcionai

Apie **500 mln.** investicijų poreikis

Daugiau nei 300 darbo vietų

2.5 TWh
Bendra kvota iki 2025 m.

Wind EUROPE

Lietuvos ir Lenkijos planai vystyti vėjo energetiką – patys **ambicingiausi regione**

Šaltinis: WindEurope, Wind energy in Europe in 2018

VĖJO ENERGETIKOS PLĖTRA JŪROJE – IKI 2030 METŲ

Vėjo energetikos vystymui – 700 MW kvota

Nuo 2017 m.

Naujas įstatymas pagal Nyderlandų/Danijos plėtros modelį

2020 m. IV ketv.

Vyriausybės sprendimas dėl aukcionų organizavimo

3 metai

Atlikti įvertinimus aplinkosaugos, tinklų ir rinkos srityse

2022-23 m.

Potenciali aukcionų data

Pirmi regione

Lietuva - labiausiai pažengusi tarp Baltijos šalių jūros tyrimuose

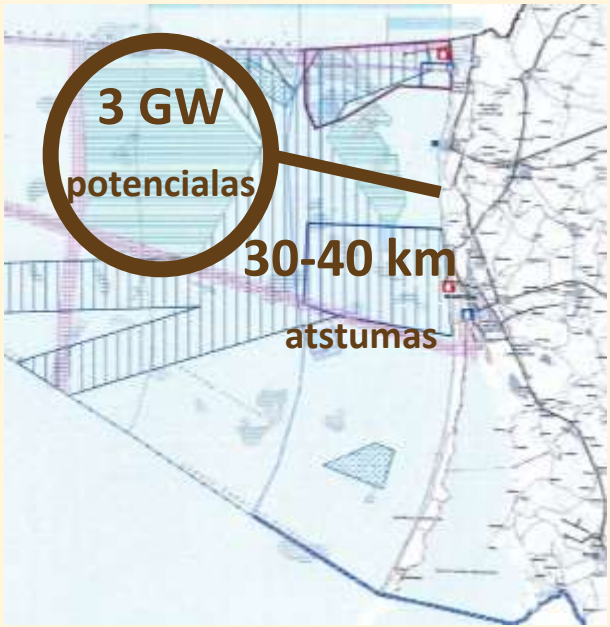

TOLIMESNIS SĄLYGŲ ATSINAUJINANČIAI ENERGETIKAI GERINIMAS

KILMĖS GARANTIJOS elektros energijai su parama

PIRKIMO-PARDAVIMO SUTARTYS be papildomų licencijų

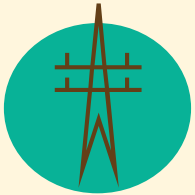

KOMPENSACIJOS gamintojams dėl atjungimų

GAMINANTYS VARTOTOJAI – GALIMYBĖS KIEKVIENAM

DAUGIABUČIUOSE

- Įteisinama elektros gamyba ir vartojimas **geografiškai skirtingose vietose**
- Gaminantys vartotojai **daugiabučiuose**
- Energetinės **bendruomenės**

23 mln. Eur paramos iki 2023 m.

INDIVIDUALIUOSE NAMUOSE

- **5x** sutrumpintos leidimų išdavimo procedūros
- Elektrinės atsipirkimas per **8 metus** (su parama)
- Naujos galimybės verslui ir biudžeto įplaukos

Unikali reguliacinė aplinka Europoje

2020 m. skatinimui skirta **1,5x** daugiau nei 2019 m.

150 mln. Eur investicijų poreikis iki 2023 m.

GAMINANTYS VARTOTOJAI: AUGIMO TENDENCIJOS

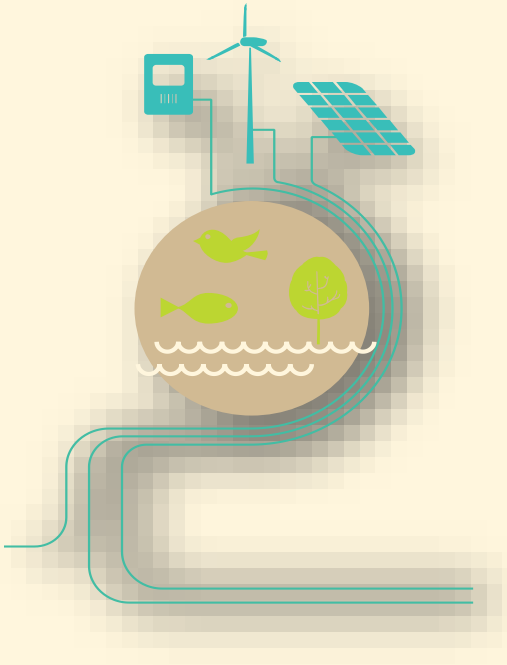

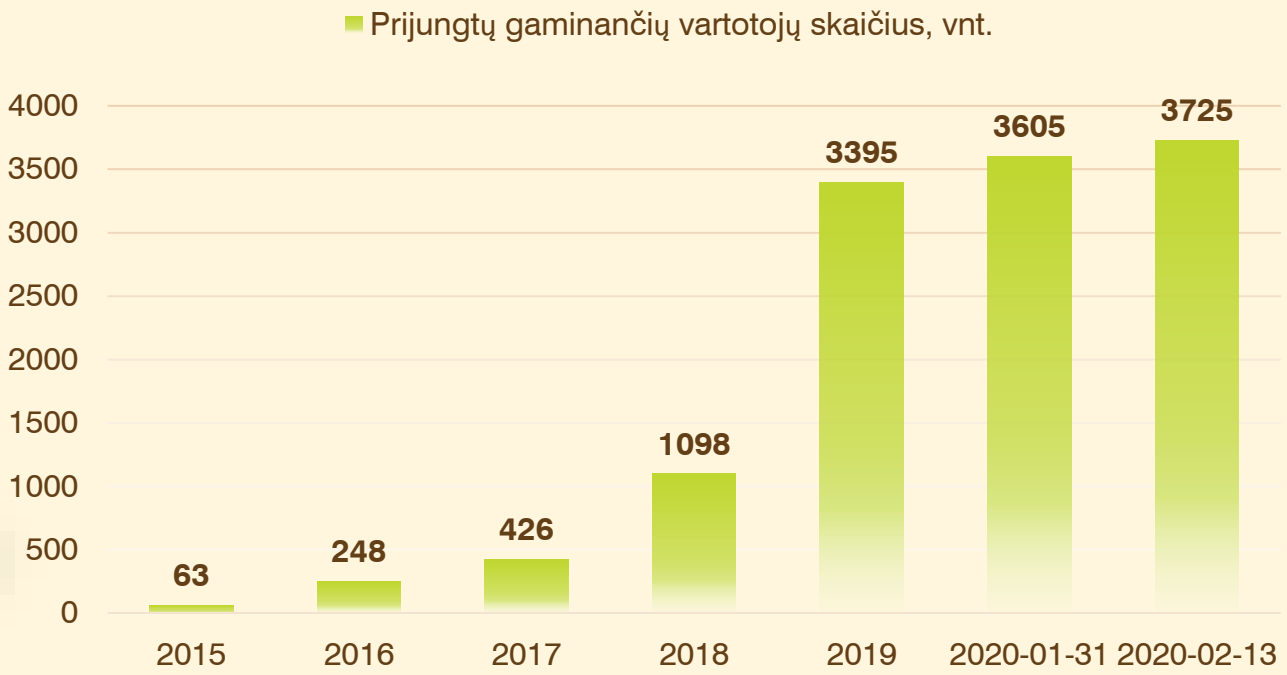

BANDOMOJI REGULIACINĖ APLINKA (SANDBOX) INOVACIJOMS

Strateginė kryptis

Inovacijos yra viena iš keturių svarbiausių energetikos sektoriaus vystymo krypčių.

Kurti ir eksportuoti

Lietuvos tikslas – tapti lydere regione kuriant ir eksportuojant energetikos inovacijas.

Bandymų aikštelė

Energetikos inovacijų kūrėjai galės išbandyti kuriamus produktus ir paslaugas realiomis sąlygomis.

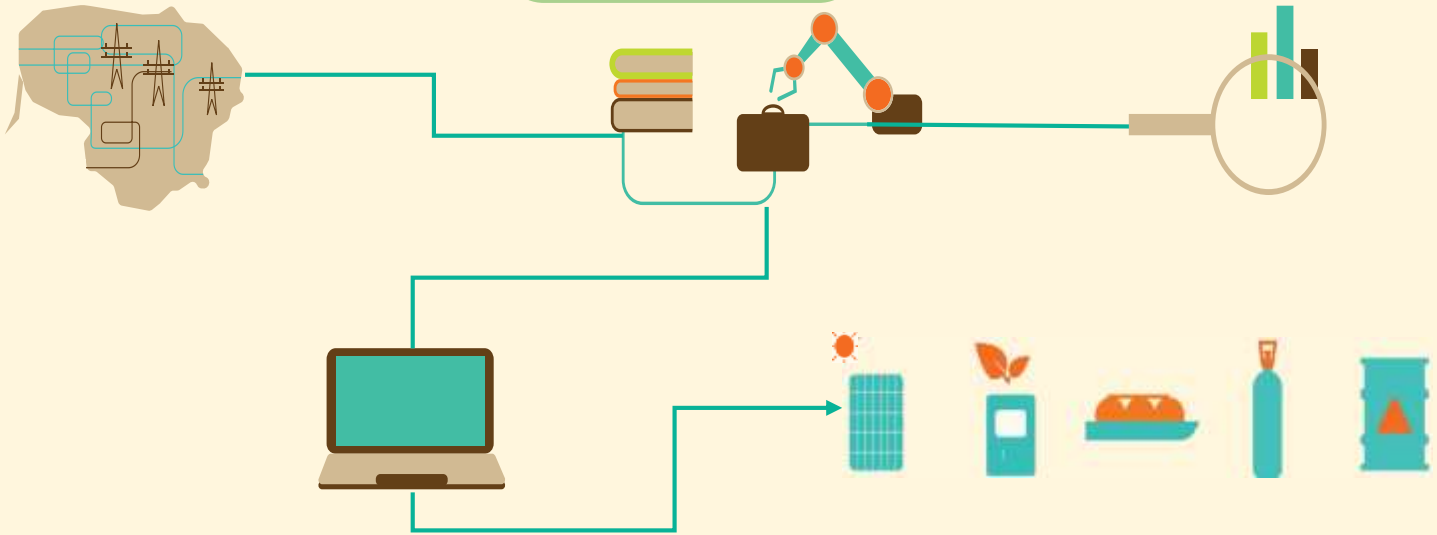

BIOMASĖS DALIS ŠILUMOS SEKTORIUJE NUOSEKLIAI AUGA

2020 metų tikslas užfiksuotas NENS – AEI ir vietinių išteklių dalis centralizuoto šildymo sistemoje - 70 %

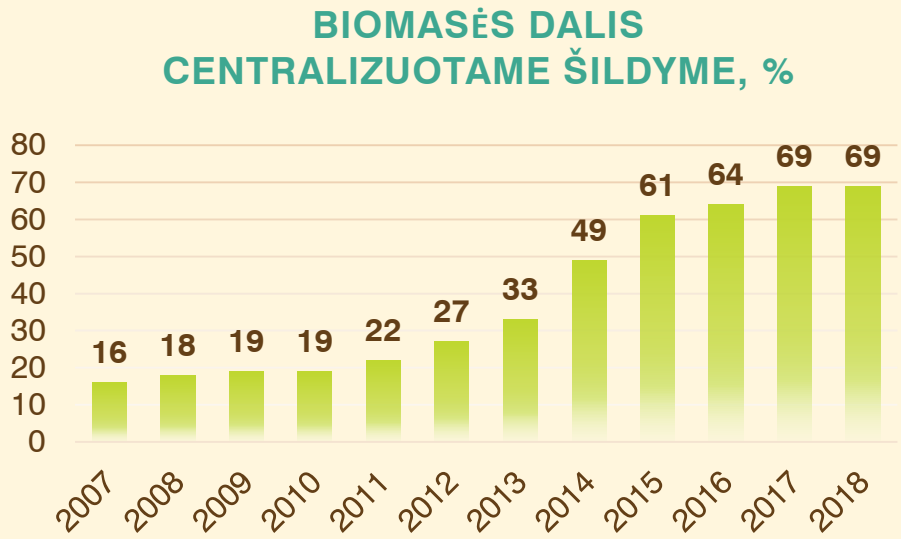

Šaltinis: Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija,

PALANKI INVESTICINĖ APLINKA ENERGETIKOJE

DIDŽIULIS ŠUOLIS PASAULIO BANKO „DOING BUSINESS“ REITINGO PRISIJUNGIMO PRIE ELEKTROS TINKLŲ VERSLUI SRITYJE

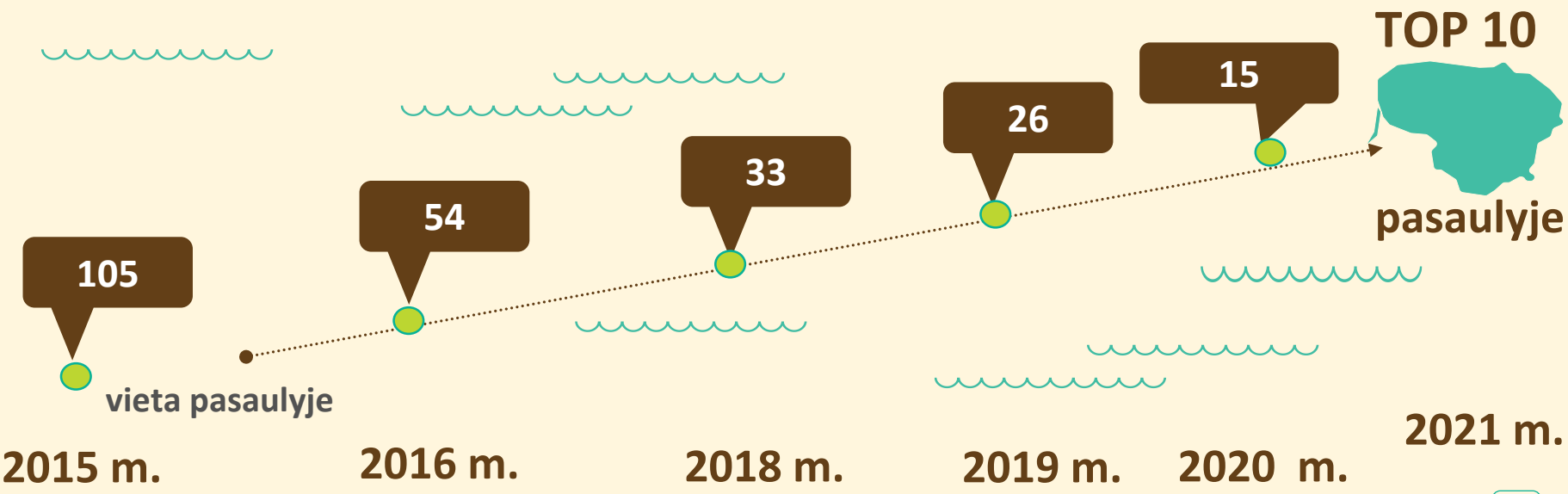

FINANSINIS SKATINIMAS – KONKURENCINGA PRAMONĖ

Pramonės įmonės gali susigražinti **85 %** VIAP lėšų

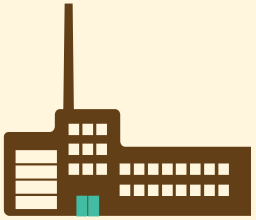

49 įmonės jau pateikė paraiškas

Įmonės skatinamos investuoti į **energetinį efektyvumą**

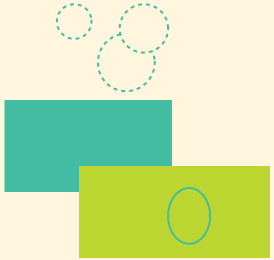

Lengvatos įsigaliojimas – **2019 liepa**

ENERGETINIO NEPRITEKLIAUS MAŽINIMAS IKI 2030 M.

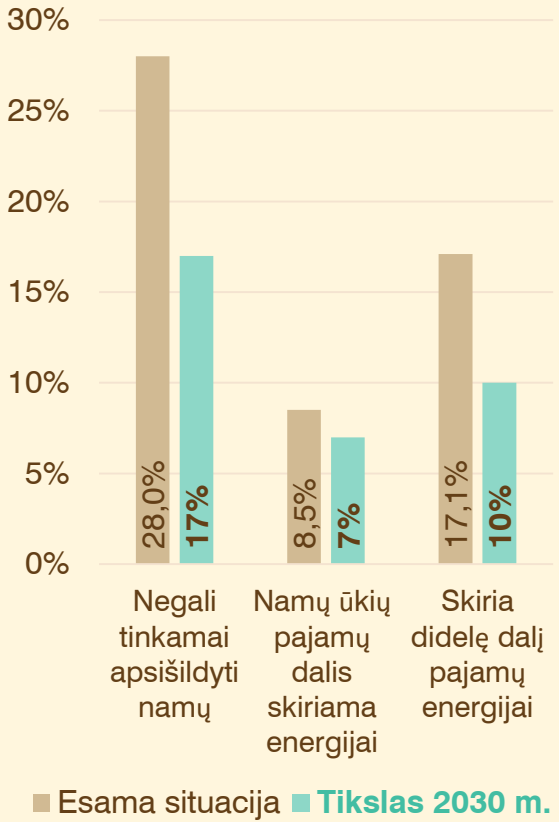

- Finansinės kompensacijos
- Pažeidžiamų vartotojų apsauga – teisinė ir specialioji vykstant rinkos liberalizacijai
- Energetinio efektyvumo priemonės: pastatai ir įrenginiai
- Vartotojų informuotumo gerinimas

SVARBIAUSIOS TOLIMESNĖS VEIKLOS KRYPTYS IR INVESTICIJOS

Vėjo energetikos plėtra jūroje

AEI plėtra transporte

Energetinio efektyvumo didinimas

Iki 2030 metų energetikos sektoriui:

5,3 mlrd. investicijų, iš jų - 2,6 mlrd. viešųjų lėšų

Žalia

Patikima

Inovatyvi

Konkurencinga